

Sammanfattning

Utvecklingsprojektet *Delaktig i Finland* har grundats för att integrationen av invandrarna skall utvecklas på ett övergripande sätt. Parterna i projektet är inrikesministeriet (IM), arbets- och näringsministeriet (ANM), undervisnings- och kulturministeriet (UKM), Finska Kulturfonden, Svenska kulturfonden och Finlands kommunförbund. Projektets verksamhetsperiod är 22.3.2010–30.6.2013, och totalkostnaderna ca 10 miljoner euro.

Målet för projektet *Delaktig i Finland* är att skapa bättre förutsättningar för invandrarnas integration. I projektet skapas och provas alternativa sätt att ordna utbildningen, utvecklas utbildningens innehåll och handledning och rådgivning i initialskedet för olika invandrare enligt tre integrationsstigar: stig 1: vuxna invandrare som går in på arbetsmarknaden, stig 2: vuxna invandrare som behöver särskilt stöd och stig 3: barn och ungdomar. Invandrarna är olika – så är också behoven.

För projektets utvecklingsplan ansvarar Centralen för tillämpad språkforskning vid Jyväskylä universitet. I utvecklingsplanen framläggs lösningar för att utveckla integrationen och integrationsutbildningen. Dessa förslag gäller både pilotprojekt och långsiktigt integrationsarbete. De fyra hörnstenarna för utvecklingsplanen är: en kontinuerlig och målinriktad *handledning*, ett tväradministrativt och yrkesövergripande *samarbete*, utbildningens *kontinuitet* och *flexibilitet* och *yrkeskunnigheten* hos de sakkunniga som ansvarar för integrationsarbetet.

I utvecklingsplanen framförs att i utvecklingsprojekten skall kommunerna, arbetsförvaltningen och den tredje sektorn samarbeta för att skapa kundvänliga, kostnadsförmånliga modeller för integrationsutbildningen. I utvecklingsplanen framläggs en struktur för integrationsutbildningen för vuxna invandrare, där utgångspunkten är pedagogiska lösningar som stöder inläringen och där handledningen är en väsentlig del av utbildningen. Vid organiseringen och förverkligandet av utbildningen iaktas både de vuxna som behöver särskilt stöd (till exempel hemmamammor, analfabeter) och de som avancerar snabbt på utbildningsstigen (till exempel de akademiskt utbildade). Innehållet i utbildningen kan också utvecklas till exempel enligt näringslivets tyngdpunkter inom regionen eller utbildningen kan flyttas till arbetsplatsen. Vid organiseringen av hemmamammornas utbildning iaktas barnens dagvård och integrationsverksamheten under utbildningen. Helhetskvaliteten på integrationsutbildningen har hittills inte utvärderats. I utvecklingsplanen finns ett förslag om utvärdering och uppföljning av integrationsutbildningens kvalitet (anskaffande av utbildning, resurser, innehåll och effektivitet). I utvecklingsplanen iaktas också separat utvärdering av pilotprojektets kvalitet och uppföljning av alla integrationsstigar.

När det gäller barnens och ungdomarnas integration är det väsentligt att trygga utbildningens kontinuitet från förskolan till grundskolan, till andra stadiet

och vidare. När det gäller barn och ungdomar borde man i pilotprojekten framför allt förstärka inläringen av finska eller svenska som andra språk och inläringen av det egna modersmålet. Speciell uppmärksamhet borde riktas på de sent anlända invandrarungdomarna på 13–25 år, som saknar grundstadiet utbildning. Deras integrering i utbildningen och arbetslivet innebär en utmaning. En annan viktig grupp är barn i förskoleåldern.

I utvecklingsplanen framläggs också riktlinjer för att utveckla olika aktörers yrkesskicklighet. Utgångspunkten är en övergripande förändring av verksamhetskulturerna. Det förutsätter starkt ledarskap och en bred förståelse av förändringsbehovet.